

מיתה, בהא סבר רבי עקיבא שלא מועילה תפיסתם, כיון שכולם צריכים שבועה ואין היורשים צריכים שבועה.

וחזורת הגמרא לבאר את דברי רבי טרפון, שאם הניח פירות תלושים כל הקודם בהם זכה.

והוינן בה: ולרבי טרפון, דמנחי היכא? היכן היו מונחים אותם הפירות בשעת מיתתו, שלא זכו בהם היורשים, ואמר רבי טרפון שכל הקודם זוכה בהם (55)?

רב ושמואל דאמרי תרוייהו — והוא שצבורין ומונחין אותם הפירות ברשות הרבים.

והלא שנינו לעיל (דף פ ב) לגבי שומרת יבם, שאם קדמה היא ותפסה מטלטלין זכתה בהן, אע"פ שמטלטלין לא משתעבדי לכתובה. אלמא מועילה תפיסה. ולא מסתבר לומר שהמשנה לעיל סתמה את דבריה שלא כרבי עקיבא (53).

ומשנינן: **אמר רבא אמר רב נחמן — והוא שתפס מחיב.** כלומר — מה שמועילה תפיסה, היינו דוקא היכא שתפסה בחיי הבעל (54), ואז אינה נחשבת כבאה להפרע מנכסי יתומים שלא תפרע אלא בשבועה, ולכן מודה רבי עקיבא שמועילה תפיסתה, כיון שאין כאן שבועה.

אבל במשנתנו שעוסקת כשתפסו לאחר

ולא אמרינן "יבם במקום אחיו קאי". ונראה, שרש"י סבר כדעת הירושלמי הנזכרת לעיל הערה 46, שאפילו היכא שאין שבועה בפועל, מכל מקום כיון שהאלמנה מחוסרת גוביינא לא מועילה תפיסתה, כיון שכבר זכו היתומים בנכסים.

ור"י הקשה על רבינו תם — הלא מבואר בריש פרק אלמנה (צו' ע"א) שבכתובה לא מועילה תפיסה מחיים, כיון שלא ניתנה כתובה ליגבות מחיים, וא"כ כיצד גובה האלמנה את כתובתה מחיי בעלה?

ולכן פירש ר"י, שלא מועילה תפיסה מחיים בכתובה אלא רק בבעל חוב.

אמנם רבינו חננאל ועוד ראשונים לא פסקו כדברי הגמרא לקמן, וסבירא להו כר"ת, ומועילה תפיסה מחיים בכתובה.

55. בפשטות קושיית הגמרא היא רק על הסיפא — "הניח להם אביהם פירות תלושים כל הקודם בהן זכה בהן", אבל ברישא שהניח מלוה או פיקדון, נראה שפשוט לגמרא שעדיין לא זכו

53. כך פרשו התוספות את קושיית הגמרא. אך רש"י כתב — "ור"ע תפיסה לא מהניא כלל. לשון שאילה הוא זה: "ודקדקו הראשונים, שלדעת רש"י אין הקושיא מכח המשנה לעיל, אלא כך קיבל רב נחמן מרבו שיש לחלק בין תפיסה מחיים לתפיסה שלאחר מיתה.

וסברת רש"י — כמו שכתבו התוספות לעיל (פב' ע"א ד"ה והתלושין) שיש לחלק בין מתניתין דהתם למשנתנו, דהתם תפסה רק כדי לשעבד, ולכך אפשר לומר שמועילה תפיסתה.

משא"כ במשנתנו שתפסו כדי לגבות, בהא סבר רבי עקיבא שלא מועילה תפיסתם.

54. אמנם בשומרת יבם תועיל תפיסתה אפילו אם תפוס אחר מיתת בעלה ובחיי היבם, כיון שיבם במקום אחיו עומד, וכיון שעדיין אינה גובה בפועל את כתובתה עד מות היבם, לא שייכת שבועה, עד שתבא להפרע בפועל, בשעת מיתת היבם. רבינו תם.

אך ברש"י לעיל (דף פ ב) מבואר שגם שומרת יבם צריכה לתפוס בחיי הבעל ממש,